

Νέα εταιρική σχέση για τη συνοχή

σύγκλιση ανταγωνιστικότητα συνεργασία

Τρίτη έκθεση για την οικονομική και κοινωνική συνοχή

***Η Άμεση Ευρώπη είναι μια υπηρεσία που σας βοηθά να βρείτε
απαντήσεις στα ερωτήματά σας για την Ευρωπαϊκή Ένωση***

Ένας νέος αριθμός δωρεάν τηλεφωνικής κλήσης:

00 800 6 7 8 9 10 11

Περισσότερες πληροφορίες για την Ευρωπαϊκή Ένωση παρέχονται από το Internet μέσω του εξυπηρετητή Europa (<http://europa.eu.int>).

Βιβλιογραφικό δελτίο υπάρχει στο τέλος του τεύχους.

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 2004

ISBN 92-894-4910-1

© Ευρωπαϊκές Κοινότητες, 2004

Επιτρέπεται η αναπαραγωγή με αναφορά της πηγής.

Printed in Belgium

Τυπωμένο σε χαρτί λευκασμένο χωρίς χλώριο

Εισαγωγή

Σκοπός της παρούσας έκθεσης, η οποία είναι αποτέλεσμα των εργασιών που πραγματοποιήθηκαν κατά τα τελευταία τρία έτη, είναι να παρουσιάσει την άποψη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το μέλλον της ευρωπαϊκής πολιτικής για τη μείωση των ανισοτήτων και την προώθηση μεγαλύτερης οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής.

Η κατάρτισή της δεν ήταν μία απλή τεχνική άσκηση. Αντίθετα, βασίστηκε σε εκτενείς διαβουλεύσεις σε ευρωπαϊκό, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο και προσπάθησε η νέα αυτή άποψη να ανταποκρίνεται στις ανάγκες και στις θεμιτές προσδοκίες των Ευρωπαίων πολιτών.

Κατά τη διάρκεια αυτών των διαβουλεύσεων, μου έθεσαν πολλές ερωτήσεις ειδικά για τον αντίκτυπο — την “προστιθέμενη αξία” — των παρεμβάσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης σ’ αυτό τον τομέα. Για παράδειγμα, με ρώτησαν εάν η πολιτική συνοχής κατάφερε να περιορίσει τις οικονομικές, κοινωνικές και εδαφικές ανισότητες όσον αφορά το βιοτικό επίπεδο και τις παρεχόμενες ευκαιρίες.

Η έκθεση δίνει λεπτομερείς απαντήσεις στα σημαντικά αυτά ερωτήματα. Επιβεβαιώνει ότι η προστιθέμενη αξία της Ευρώπης ήταν σημαντική από πολλές απόψεις: ταχεία μείωση της διαφοράς εισοδήματος μεταξύ πλουσίων και φτωχών, δημιουργία πολλών νέων ευκαιριών, συχνά σε καινοτόμους δραστηριότητες και δημιουργία δικτύων για τη σύνδεση περιφερειών, επιχειρήσεων και προσώπων σε όλη την ήπειρο.

Η έκθεση επιβεβαιώνει επίσης ότι εξίσου σημαντική ήταν η συμβολή στον τρόπο με τον οποίο εδώ στην Ευρώπη αντιμετωπίζουμε τα οικονομικά προβλήματά μας. Η ευρωπαϊκή πολιτική συνοχής έδρασε ως καταλύτης για νέες μορφές εταιρικής σχέσης στις οποίες μετέχουν οι περιφερειακές και τοπικές αρχές, οι εθνικές κυβερνήσεις και η Ένωση, που εργάζονται αφενός μέσα στα εθνικά σύνορα, αφετέρου σε διασυνοριακό πλαίσιο για τη χάραξη και την εφαρμογή κοινών στρατηγικών ανάπτυξης.

Το 2006, που θα ολοκληρωθεί η σημερινή γενιά προγραμμάτων, όλα αυτά τα ουσιαστικά έργα κάθε άλλο παρά θα έχουν περατωθεί. Το μέλλον επιφυλάσσει πολλές προκλήσεις, λόγω της μεγάλης αύξησης των κοινωνικών και οικονομικών ανισοτήτων στην Ένωση μετά τη διεύρυνση, της πιθανής επιτάχυνσης του ρυθμού των οικονομικών αλλαγών που θα οφείλεται στον μεγαλύτερο ανταγωνισμό που θα προκαλέσει η παγκοσμιοποίηση, των συνεπειών της επανάστασης των νέων τεχνολογιών και της ανάπτυξης της οικονομίας της γνώσης. Σ’ αυτές τις εξελίξεις της παγκόσμιας οικονομίας προστίθενται η γήρανση του πληθυσμού και οι συνέπειες της μετανάστευσης από τρίτες χώρες προς τις πόλεις της Ένωσης. Στη σύνοδο της Λισσαβώνας τον Μάρτιο του 2000, οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων της Ένωσης έθεσαν εξάλλου ένα φιλόδοξο στόχο, δηλ. να καταστήσουν την Ευρώπη παγκοσμίως την πλέον ανταγωνιστική και δυναμική βασισμένη στη γνώση οικονομία.

Για να ανταποκριθεί σ'αυτές τις οικονομικές και πολιτικές προκλήσεις, η Επιτροπή προτείνει μία νέα πολιτική συνοχής για την περίοδο 2007–2013, η οποία επιτρέπει σε όλα τα κράτη μέλη και σε όλες τις περιφέρειες να αναλάβουν το ρόλο τους ως εταίροι στην προσπάθεια για βιώσιμη ανάπτυξη και μεγαλύτερη ανταγωνιστικότητα. Οι προσπάθειες πρέπει να συνεχίσουν να επικεντρώνονται στη βοήθεια προς τις φτωχότερες περιοχές της Ένωσης, και ιδίως στα νέα κράτη μέλη, για να μπορέσουν να καλύψουν την καθυστέρησή τους. Ωστόσο, η Επιτροπή προτείνει επίσης να αντιμετωπισθούν τα σοβαρά προβλήματα που υπάρχουν σε άλλες περιοχές της Ένωσης, όπως για παράδειγμα αυτά που προκαλούν η οικονομική αλλαγή, η υποβάθμιση των πόλεων ή τα μόνιμα φυσικά μειονεκτήματα.

Η νέα γενιά πολιτικών συνοχής πρέπει να εφαρμοσθεί με απλούστερο και αποκεντρωμένο σύστημα διαχείρισης. Μόνο εάν ενώσει τις δυνάμεις της και κινητοποιήσει τις ικανότητες και τους πόρους όλων των περιφερειών της και των πολιτών της θα μπορέσει η Ευρώπη να πετύχει. Αυτός είναι ο στόχος της προτεινόμενης νέας εταιρικής σχέσης για τη συνοχή.

Michel Barnier

Περιεχόμενα

Εισαγωγή	 iii
Εκτενής σύνοψη	 vii
Συμπεράσματα: πρόταση για τη μεταρρύθμιση της πολιτικής για τη συνοχή	 xxv
Μέρος 1 — Συνοχή, ανταγωνιστικότητα, απασχόληση και ανάπτυξη – Κατάσταση και τάσεις	
Οικονομική και κοινωνική συνοχή	 2
Εδαφική συνοχή	 27
Καθοριστικοί παράγοντες της ανάπτυξης, της απασχόλησης και της ανταγωνιστικότητας	 36
Στατιστικό Παράρτημα Μέρους 1	 65
Μέρος 2 — Η επίπτωση των πολιτικών των Κρατών Μελών στη συνοχή	
Εισαγωγή	 84
Οι επιπτώσεις των εθνικών πολιτικών ως προς τις δημόσιες δαπάνες	 84
Η περιφερειακή επίπτωση των κυβερνητικών δαπανών	 87
Φορολογική πολιτική και περιφερειακό ΑΕΠ.	 91
Πολιτική περιφερειακής ανάπτυξης στα Κράτη Μέλη	 96
Στατιστικό Παράρτημα Μέρους 2	 101
Μέρος 3 — Επιπτώσεις των Κοινοτικών πολιτικών: ανταγωνιστικότητα απασχόληση και συνοχή	
Εισαγωγή	 114
Η συμβολή των Κοινοτικών πολιτικών στη συνοχή υπό το πρίσμα της στρατηγικής της Λισσαβώνας και του Γκέτεμποργκ	 114
Η μεταρρύθμιση των κοινών πολιτικών: ΚΓΠ και αλιευτική πολιτική.	 125
Συμπληρωματικότητα των κρατικών ενισχύσεων και της πολιτικής για τη συνοχή	 128
Δικαιοσύνη και εσωτερικές υποθέσεις: βελτίωση των συνθηκών ανάπτυξης	 131
Η αντίληψη των Κοινοτικών πολιτικών σε περιφερειακό επίπεδο	 132
Μέρος 4 — Επιπτώσεις και προστιθέμενη αξία των διαρθρωτικών πολιτικών	
Εισαγωγή	 138
Διαρθρωτικές παρεμβάσεις σε περιφέρειες του Στόχου 1: ανάπτυξη, σύγκλιση και ολοκλήρωση	 140
Παρεμβάσεις σε περιφέρειες του Στόχου 2: αναδιάρθρωση και δημιουργία θέσεων εργασίας	 150
Ενίσχυση για τη γεωργία, την αγροτική ανάπτυξη και την αλιεία.	 152
Πρωθώντας την απασχόληση, εκπαίδευση και κατάρτιση μέσω του ΕΚΤ	 154
Κοινοτικές Πρωτοβουλίες: πρωθώντας τη συνεργασία και τα δίκτυα	 156
Βελτιώνοντας την αποτελεσματικότητα των διαχειριστικών μεθόδων	 162
Η πολιτική για τη διεύρυνση και τη συνοχή: οι μελλοντικές προκλήσεις	 170
Η συζήτηση για το μέλλον της πολιτικής για τη συνοχή	 176
Στατιστικό Παράρτημα Μέρους 4	 179
Βασικοί περιφερειακοί δείκτες	 187
Κατάλογος σχημάτων, χαρτών και πινάκων	 205

